

Ainevaldkond “Kunstiained”

Kunstipädevus

Põhikoolis on kunstivaldkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti ja muusika teemadel; väärtustada lähiumbruse, Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti ja muusika väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut.

Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb ea kohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil emotsioone;
- väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;
- väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
- omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimise võimalustest.

Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mis on kohustuslikud kõikides põhikooliastmetes.

Kunstivaldkonna õppeainetes taotletavate õpitulemuste ja õppesisu koostamisel on aluseks võetud arvestuslik nädalatundide jagunemine kooliastmeti ja aineti alljärgnevalt.

I kooliaste

kunst – 6 nädalatundi

muusika – 6 nädalatundi

II kooliaste

kunst – 6 nädalatundi

muusika – 6 nädalatundi

III kooliaste

kunst - 3 nädalatundi

muusika - 3 nädalatundi

Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstide valdkonna aineid põhikoolis ühendab tähelepanu loovuse ja eneseväljenduoskuse arendamisele ning tervikliku maailmapildi kujundamisele. Kunstide kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Arendatakse mõtlemise paindlikkust ning avatust kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetab toimetulekut kiiresti muutuv ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab õpilase tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist teistes õppeainetes, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitvse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab läheneda loovalt probleemidele ning väärtustada erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- teadmised kunstidest (analüüs);
- erinevate kunstide seostamine (süntees);
- ainealane (verbaalne) keel;
- loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku, arvestades, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Kunstide valdkond võimaldab kõiki üldpädevusi loomulikult lõimida igapäevasesse õppetöösse nii teooria kui ka praktika kaudu.

Väärtuspädevus. Kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne pädevus. Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumitsemise ja ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise väärtustamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Kunstiained teadvustavad inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti. Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ja toetada oma identiteedi väljendamist loomingus.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms rääkimine, ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunstides referatiivsete ja uurimistööde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning juhib kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatikapädevuse arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti analüüsida kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad kunstides individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ja probleemipõhised ülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Kunstide valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, leidlikult valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Digipädevus. Kunstiaineid õppides kasutatakse digivahendeid info otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks ja esitamiseks. Kogutud infot rakendatakse loovtöodes eesmärgipäraselt. Õpitakse loominguga tegelemiseks valida ainespetsiifiliselt vajalikke digivahendeid. Õppides ning digitaalset sisu luues ja säilitades kasutatakse erinevaid audiovisuaalseid ning muid multimeediumi vahendeid ja rakendusi. Ollakse teadlik autoriõiguste järgimise kohustusest digikeskkonnas. Suurendatakse teadlikkust digivahendite rakendamise kaasneda võivatest terviseriskidest ja internetis loomingut jagamise turvalisusest.

Kunstiainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineseks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi.

Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teiste valdkondade õppeainetes (keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus) ning kujundatakse seeläbi väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust. Kunstiainetes keskendutakse võrreldes teiste õppeainetega kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms).

Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmiste, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida kunstiaineid teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalained. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide

mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond. Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvast maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist.

Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest,
- õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab õpilastele piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;
- võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste
- individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
- rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/
- multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites,
- muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
- kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat;
- seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;
- leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms).

Hindamise alused

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused.

Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus määratakse ja täpsustatakse kooli õppekavas (vt. üldosa).

Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvatele muusika- ja kunstiharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on

lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel. Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmeks on:

- õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- teadmiste ja oskuste rakendamine muusitseerimisel ja kunstiloomingus;
- isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded

peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas.

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Kunsti õpetamisel juhindatakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevast.

I kooliastmes hinnatakse:

- oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- oskust kasutada loovtöös erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale
- otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
- loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
- oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate
- kunstinähtuste üle.

II kooliastmes hinnatakse:

- teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
- loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöös;
- oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

III kooliastmes hinnatakse:

- teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
- loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöodes;
- oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara
- omandamine;
- pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksis;
- omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakkumine ning teostamine, loomingulisus;
- muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika üle arutlemine,
- muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansambelis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab kunstivaldkonna ainete õppe klassis, kus on selleks vajalikud tingimused ja vahendid.

Kunst:

- individuaalseks ja rühmatöökaks vajalik pind;
- 500luksise päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning vesi/kanalisatsioon;
- reguleeritava kõrgusega molbertid või lauad koos joonistusalustega ning tööde
- kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika;
- vajalikud töövahendid ja materjalid;
- kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
- projektori, foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.

Muusika:

- muusikalisteks tegevusteks, sh rühmatöökaks ja liikumiseks vajalik pind;
- fono- ja videoteegi (CD, DVD, VHS), DATA-projektori kasutamise võimalus;
- vajalikud vahendid: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, hifi- muusikakeskus,
- noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel,
- internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI salvestusprogramm;
- Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või kuuekeelsed väikekanded, akustilised kitarrid.

MUUSIKA

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetuses taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb laulupidude traditsiooni edasikandmise protsessis ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;
- teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab
- kultuuritraditsioone;
- mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

Muusika õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse abil. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilisi isiksusi, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilaste emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete omandamisel.

Muusikaõpetuse kaudu avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika ainekava koostades on lähtunud järgmistest põhimõtetest:

- teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute
- kujunemisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas välja kujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusikaõpetuse koostisosad on musitseerimine (laulmine, pillimäng), muusikaline liikumine, omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus, õppekäigud.

Muusika kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- laulmine,
- pillimäng,
- muusikaline liikumine,
- omalooming,
- muusika kuulamine.

Õppeaine koostisosad ja osaoskused on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses ning need kujundatakse muusikaliste tegevuste kaudu.

Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Musitseerides arendatakse isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguks eneseväljenduseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust, emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ja kujundatakse isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat noodikirja lugemise oskust koos musitseerimisega.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikalist maitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning nad saaksid ürituste korraldamise kogemuse.

Muusika

I kooliaste

Muusika õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

Laulmine

Õpitulemused

Õpilane:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp!” „Teele, teele, kurekesed”, „Kevadel” („Juba linnukesed...”), „Kevadpidu” („Elagu kõik...”).

Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- on omandanud kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning
- kasutab neid musitseerides.

Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);

- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane:

- mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.
 - o meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana
 - o koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor
 - o muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng
 - o rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbur), vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat
 - o märkide *latern*, *segno*, *volt*, tutvustamine laulurepertuaariga

Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusika oskussõnavara.

I kooliastme õppesisu

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Lauldakse nii ühehäälselt *a cappella* kui ka saatega. Kujundatakse alus muusikatraditsioonide säilitamiseks ja edasikandmiseks, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus.

Pillimängus omandatakse rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu.

Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

Muusikalise kirjaoskuse algtõed omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu ja neid rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

Õpilaste esinemisoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jne).

Mitmekülgse muusika kuulamise kogemuse saavutamiseks ja kontserdikultuuri kujundamiseks ning silmaringi avardamiseks võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Osaletakse kooli jumalateenistustel ja klassikontsertidel, kooli laulufestivalil ja omaloomingu konkursil.

Muusika

I klass

Laulmine

Õpitulemused

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab ea kohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- Oskab laulda peast kooli kooli jumalateenistustel kasutusel olevaid liturgilisi laule
- Laulab kaasa jumalateenistuste ühislaule.

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja *ostinato*'des;
- on omandanud 6-keelse väikekandle esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega.

Õppekäigud

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus;
- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - o meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordusmärk, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
 - o helilooja, sõnade autor;
 - o muusikapala, salm, refrään, kaanon, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 - o rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat.

Muusika

II klass

Õpitulemused ja õppesisu

Laulmine

- tähelepanu keskmes on häälejuhtimine, viisipidamise kinnistamine ja parandamine.
- pentatoonilise helirea piires õpitakse laule astmete abil.
- korratakse SO, MI, RA astmeid, kinnistatakse helilisi suhteid, kasutatakse neid noodistlaulmisel. Uued astmed: LE ja JO, mudellaulud pentatoonilisel helireal. Õpitud teadmisi kasutatakse praktilises musitseerimises plaatpillidel.
- õpilane laulab kõlava loomuliku häälega ning laulab võimete- ja eakohaseid 1-häälseid lastelaule, samuti lihtsaid kaanoneid ja rahvalaule. Oska kaasa laulda kirikukogunemiste laule samuti teisi ühisürituste laule.

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja *ostinato*'des;
- kõnemängud, kehapilliharjutused
- on omandanud 6-keelse väikekandle esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu;
- kasutab rütmiteadmisi praktilises musitseerimises ning teab ja oskab kasutada rütmipille.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- oskab tantsida eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine

- mõisted solist, ansambel, koor, kooriliigid
- tutvumine eesti tuntumate rahvapillidega Kordamisele tulevad dünaamikamärgid *piano*, *forte*, valjenedes, vaibudes.

Õppekäigud

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;

Muusikaline kirjaoskus

- meetrum ja rütm

- korratakse 1. kooliaastal õpitud rütme: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, 1-löögiline paus. lisanduvad TIRI-TIRI, pool- ja tervepaus.
- oskab leida muusikas pulsi;
- teab rütmide vältusi;
- oskab jagada rütme taktidesse taktimõõdu järgi.

MATERJALID:

Monika Pullerits, Liivi Urbel muusikaõpik 2. klassile

Monika Pullerits, Liivi Urbel muusikaõpetuse töövihik 2. klassile

Muusika

III klass

Õpitulemused ja õppesisu

Laulmine

- Õpilane laulab vaba, loomuliku häälega, selge diktsiooniga.
- Laulab eakohase raskusastmega 1- häälseid laule, samuti kaanoneid.
- Oskab kaasa laulda kooli kirikukogunemiste laule ning teisi kooli üritustel lauldavaid ühislauseid.

Pillimäng

- Õpilane oskab mängida õpitud rütmidest koosnevaid rütmilugusid rütmipillidel, ostinatosid plaatpillidel.
- Õpilane rakendab musitseerimises loovust, improviseerides plaatpillidel ning mõeldes ise välja rütmilugusid.

Omalooming

Õpilane:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Muusika kuulamine

- Marss, valss, polka – nende kuuldeline eristamine muusika karakteri, tempo, taktimõõdu jm. järgi.
- Heliloojad G. Ernesaks, M. Härma, A. Pärt, W.A. Mozart, lühiülevaade elukäigust, tuntumad teosed.
- Õpilane eristab vokaal- ja instrumentaalmuusikat, solisti, duetti/duot, orkestrit ja koori.
- Oskab muusikapalade kuulamisel jälgida ja analüüsida pala karakterit, dünaamikat, tempot, esituskoosseisu jt. väljendusvahendeid.

Õppekäigud

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil.

Muusikaline kirjaoskus

- Rütm ja meetrum: Uued rütmid: TIRI-TIRI, TAI-RI, POOLPAUS, TERVEPAUS.
- Õpilane teab õpitud rütmide rütmisilpe, vältusi ja oskab neid praktikas kasutada.
- Õpilane teab 2- ja 3- osalist taktimõõtu, oskab seda rütmiülesannetes arvestada. Õpilane suudab jälgida rütmiülesannetes kindlat meetrumit.

- Meloodia: astmeõpetuse raames omandab õpilane astmed JO-JO1, samuti alumised SO,RA,DI.
- Õpilane teab astmete käemärke ning oskab JO-võtme abil määrata nende asukohta noodijoonestikul.
- Suudab solfedžeerida lihtsamaid lauluviise. Oskab laulda
- Duur-astmerida.

MATERJALID

Anu Sepp, Hele-Mall Järv Muusikaõpetus III klassile, Anu Sepp, Hele-Mall Järv Muusikaõpetuse töövihik III klassile. René Eespere Laulik 3.-4. klass
Muusikaõpetuse CD-d

Muusika II kooliaste

Õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises;
- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- kasutab muusika oskussõnu kuulatavate muusikapalade kirjeldamisel ning suunavate küsimuste abil oma arvamuse põhjendamisel; mõistab autorsuse tähendust;
- eristab kuuldelselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu ning -sündmuste vastu ja osaleb selles, mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

II kooliastme õppetegevused:

- ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- kahe- või kolmehäälselt laulmine kooris;
- relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine; osalemine klassikontsertidel, kooli laulufestivalil ja omaloomingu konkursil;
- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne);
- osalemine kooli jumalateenistustel.

Muusika õppesisu II kooliastmes

II kooliastmes tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised osaoskused on laulmine ja pillimäng.

Klassitunnis lauldakse *a cappella* ja saatega ühe- ja kahehäälselt, kooris kahe- ja kolmehäälselt.

Pillimänguoskusi süvendatakse erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid.

Muusikalises liikumises on põhirõhk eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise abil. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse

muusikalise omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtis on osata kasutada muusika oskussõnu arvamuse avaldamisel ja põhjendamisel. Võimaluse korral kuulatakse ka paikkondlike heliloojate ning interpretide loomingut. Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse mitmesugustes muusikalistes tegevustes.

Õpilaste muusikalise eneseväljenduse oskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms).

Muusika kuulamise kogemuse ning kontserdikultuuri kujundamiseks ja silmaringi avardamiseks külastatakse kontserte ning muusikaetendusi ja käiakse õppekäikudel.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Muusika

IV klass

Õpitulemused

4. klassi lõpetaja:

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- laulab soovi korral koolikooris ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- oskab laulda eesti rahvalaule ning peast oma kooliastme ühislaule;
- oskab laulda kooli hümnid ja jumalateenistuste laule;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu ning -sündmuste vastu ja osaleb selles,
- mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

Õpitulemused ja õppesisu

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- relatiivsetele helikõrgustele lisaks tutvub absoluutsete helikõrgustega vahemikus c1 – c2, nootide asukohaga noodijoonestikul ja klaviatuuril;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: “Sügis” (R.Rannap), “Meie elu” (rahvaviis), “Mu süda, ärka üles”(rahvakoraal), „Eesti hümn” (F. Pacius), „Püha öö” (F. Gruber);
- laulab peast kooli jumalateenistuste liturgilisi osi ja „Ave Mariat“ (greg. laul);
- oskab kaasa laulda jumalateenistustel kasutusel olevaid rahvakoraale, Taizé laule ning gregooriuse koraale jt. kirikulaule.

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*’des;
- rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi.

Omalooming

Õpilane:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeoleu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass);
- kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid);
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse;
- iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes.

- Õpib 2 uut rütmi: TI-TIRI, TIRI-TI;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste c1 - c2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
 - o eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed)
 - o tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
 - o kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul vm looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

MATERJALID

Muusikaõpik 4. klassile, autorid Monika Pullerits ja Liivi Urbel

Muusikaõpetuse töövihik 4. klassile

Muusikaõpetuse CD-d

Kooli laululehed jm. lisamaterjalid

Muusika

V klass

Õpitulemused

Aine omandamisest annavad tunnistust õpilase oskus ja tahe musitseerida ning sellest rõõmu tunda, suhtumine ja huvitatus aimest ning kooli muusikasündmustest. Õpetaja poolt esitatud praktiliste, teoreetiliste ning muusikaloo-alaste ülesannete täitmine, mis on eelduseks järgnevatele muusikaelamustele. Aine omandamise kriteeriumide hulka kuulub ka oskus muusikat kuulata, seda mõtestada ja väärtustada.

Õpitulemused ja õppesisu

Laulmine

- Õpilane laulab vaba loomuliku tooniga, õige kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooni ning täpse intonatsiooniga.
- Mõistab laulu sisu ning annab seda edsi laulu kaudu.
- Repertuaaris eakohased peamiselt eesti heliloojate ja ka välismaiste, laulud.
- Oluline koht on siin eesti rahvalauludel, samuti naabermaade folklooril, kuid ka kooli ühisüritustel lauldavatel lauludel.
- Lisaks ühehäälsatele lauludele ja kaanonitele tulevad repertuaari ka mitmehäälsed laulud.

Pillimäng

- Oskab mängida laulusaateid ja pillilugusid rütmi- ja plaatpillidel, improviseerida.
- Oskab mängida klaveril õpitud helistkke ja kolmkõlasid, samuti lihtsamaid meloodiaid esimese oktaavi piires.

Omalooming

Õpilane:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

- Teab muusikaliike (vokaal- ja instrumentaalmuusika) ning esitajaid (solist, ansambel, koor jne.), oskab neid nimetada ja kuulmise järgi ära tunda.
- Oskab nimetada Eesti tuntumaid heliloojaid ja interpreete.
- Oskab muusikat kuulates määrata lisaks selle liigile (ka žanrile) ja esitajatele, karakteri ning mõtiskleda selle sisu üle ja arutleda, kuidas on helilooja kasutanud erinevaid muusika väljendusvahendeid teose sisu edasiandmiseks.

- Õpib juurde dünaamika termineid s.h. itaaliakeelsed (crescendo, diminuendo, mp, mf jt.).
- Saab teadmisi eesti rahvamuusikast, õpib seda hindama ja väärtustama.
- Tunneb ära vanema ja uuema rahvalaulu, tunneb eesti tuntumaid rahvapille ja rahvatantse.
- Tutvub eesti heliloojatega ja nende teostega: Mart Saar, Cyrillus Kreek, Heino Eller, Eduard Tubin, Veljo Tormis.
- Saab teadmisi naaberriikide: Soome, Vene, Läti, Leedu muusikast, oskab iseloomustada nende rahvamuusikat, teab tuntumaid heliloojaid ja nende teoseid.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul vm looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Meetrum ja rütm:

- Õpilane tutvub helivältuste murruliste nimetustega, orienteerub vastavas süsteemis, oskab rütme esitada.
- Saab teadmisi muusika takteerimise põhimõtetest: taktimõõt kahe arvuga (2/4), kaheksandik taktimõõt (6/8, 3/8), kaheksandik paus, oskab vastavates taktimõõttudes laule laulda ning mängida rütmisaateid rütmi- ja plaatpillidel ning kuuldeliselt määrata.
- Oskab teadmisi kasutada kaasmängudes, improvisatsioonides.
- *Meloodia:*
- Õpilane tunneb helikõrguste absoluutväärtusi, tähtnimetusi, teab nootide asukohti noodijoonestikul ja klaviatuuril ja oskab neid seostada relatiivsete astmetega.
- Õpib laulma ja mängima C-duuri, a-molli, G-duuri, e-molli ning vastavates helistikes harjutusi ja laule.
- Oskab ehitada ja laulda nende helistike põhikolmkõla.
- Tutvub helide kõrgendus- ja madaldusmärkidega – diees, bemoll, bekaar.
- Tunneb viiulivõtit, orienteerub klaviatuuril, teab oktaavide nimetusi.

MATERJALID:

Muusikaõpetus 5. klassile (Anu Sepp, Hele-Mall Järv. Avita 2004), Muusika 5. klass (Eve Karp, 2003), Helisev maailm. Muusikaõpik V-VI kl. (Raimo Kangro. Koolibri, 1994), Muusikaõpetuse töövihik 5. klassile (Anu Sepp, Hele-Mall Järv).

Muusika VI klass

Õpitulemused

Oskab rakendada õpitud muusikalisi teadmisi ja oskusi praktilisel musitseerimisel ning suudab lahendada vastavaid teoreetilisi ülesandeid.

Huvitatub muusikaelust, tunneb huvi ja osaleb muusikaüritustel koolis ja ka väljaspool kooli.

Oskab oma igapäevaelu musitseerimise ja muusika kuulamise kaudu rikastada.

Õpitulemused ja õppesisu

Laulmine

- Õpilane laulab kõlava loomuliku häälega, ilmekalt ja selge diktsiooniga.
- Tähelepanu pööramine hääle individuaalsetele omadustele (tämb, diapason). Laulab võimetekohaseid ühe- ka kahehäälsid laule, kaanoneid, erinevate rahvaste rahvalaule jm.
- Oskab kaasa laulda KMK kirikukogunemiste laule ning teisi kooli üritusi puudutavaid laule.
- Tunneb musitseerimisest rõõmu.

Pillimäng

Lood ja kaasmängud lauludele rütmi- ja plaatpillidel.

Helistike ja lihtsamate meloodiate mängimine klaveril.

Omalooming

Õpilane:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge; väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Muusika kuulamine:

- Teab termineid: *allegro*, *moderato*, *andante*, *adagio*, *largo* tähendust ja oskab neid kuuldeliselt määrata. Õpib juurde dünaamika termineid s.h. itaaliakeelsed (*crescendo*, *diminuendo*, mp, mf, pp, ff jt.).
- Saab ülevaate järgmiste maade muusikakultuurist: Rootsi, Norra, Iirimaa, Inglismaa, Šotimaa, Saksamaa, Austria, Poola, Ungari, Tšehhi, (Taani, Island, Slovakkia).
- Omandab algteadmised nimetatud maade rahvamuusikast, oskab nimetada iseloomulikumaid pille, laululiike, teab laule, tunneb neid ka kuulmise järgi ja oskab laulda, oskab nimetada erinevate maade tuntumaid heliloojaid ja nende kuulsamaid teoseid, instrumentaliste, lauljaid, ansambleid jm.
- Õpib hindama erinevate rahvaste ja ajastute muusikat.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul vm looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Meetrum ja rütm:

- eelmistes klassides õpitud teadmiste ja oskuste kordamine ja kinnistamine ning rakendamine praktikas.

Meloodia:

- eelmistes klassides õpitu kordamine.
- õpib laulma ja mängima F- duuri, d- molli, G- duuri ja e- molli ning vastavates helistikes harjutusi ja laule. Oskab ehitada ja laulda nende helistike põhikolmkõla.

MATERJALID:

Anu Sepp, Hele-Mall Järv Muusikaõpetus 6. klass, Anu Sepp, Hele – Mall Järv Muusikaõpetuse töövihik 6. klass, Raimo Kangro Helisev Maailm, muusikaõpik V-VI kl., Raamat muusikast, Klassikaline muusika, Koolirahva laulraamat, Muusikaõpetuse CD-d, kooli lauliku materjalid, teenistuste laululehed.

Muusika VII klass

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
- kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea ja teemakohaseid ühe, kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort); „Kungla rahvas“, „Meil aiaäärne tänavas“, „Eesti lipp“, „Kas tunned maad“, „Mu isamaa armas“.

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha, rütmi ja plaatpille, plokkflööti või 6keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinatodes*;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- loob improvisatsioone keha, rütmi ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilismeloodilisi kaasmänge ja/või *ostinatosid* keha, rütmi ja plaatpillidel;
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab kõla ja kuju järgi keel, puhk, löök ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;

- on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- mõistab taktimõõte 2/4, 3/4, 4/4, 3/8;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- mõistab helistike C–a tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

a) sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester;

b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel; c) pop ja rokkmuusika;

- kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

Õpisisu ja -tegevused

- ühe ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- kahehääline laulmine kooris;
- relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- pillimänguuskuse rakendamine koos musitseerides;
- isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- muusika meeoleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

7. klassis on tähelepanu keskmes iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning õpilaste muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe kui ka mitmehäälselt,

kooris kahe või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga akordmänguvõtteid. Kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop ja rokkmuusika vastu, tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatöona. Muusikat kuulates tähtsustub kuulatud muusika põhjal oma arvamuse kujundamine ning selle argumenteeritud põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Nii muusikatunnis kui ka klassi ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm) toetatakse õpilaste isikupärase esinemisoskust. Et omandada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Muusika

VIII klass

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
- kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea ja teemakohaseid ühe, kahe ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre).

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha, rütmi ja plaatpille, plokkflööti või 6keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinatodes*;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- loob improvisatsioone keha, rütmi ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilismeloodilisi kaasmänge ja/või *ostinatosid* keha, rütmi ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab pop, rokk, džäss, filmi ja lavamuusikat;

- eristab kõla ja kuju järgi keel, puhk, löök ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Põhja ja LadinaAmeerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõdu tähendust;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- mõistab helistike C–a, G–e, tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 1. elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
 2. ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;
 3. rondo, variatsioon;
 4. pop ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika;
 5. kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

Õpisisu ja -tegevused

- ühe ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- kahe või kolmehäälsuse laulmine kooris;
- relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;
- isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;

- loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

8. klassis on tähelepanu keskmes iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning õpilaste muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades

erinevaid õppevorme ning meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe kui ka mitmehäälselt, kooris kahe või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga akordmänguvõtted. Kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop ja rokkmuusika vastu, tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksik kui ka rühmatööna. Muusikat kuulates tähtsustub kuuldud muusika põhjal oma arvamuse kujundamine ning selle argumenteeritud põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Nii muusikatunnis kui ka klassi ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm) toetatakse õpilaste isikupärase esinemisoskust. Et omandada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Muusika IX klass

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
- kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea ja teemakohaseid ühe, kahe ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule „Kalevite kants“ (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha, rütmi ja plaatpille, plokkflööti või 6keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinatodes*;
- rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- loob improvisatsioone keha, rütmi ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilismeloodilisi kaasmänge ja/või *ostinatosid* keha, rütmi ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;

- eristab pop, rokk, džäss, filmi ja lavamuusikat;
- eristab kõla ja kuju järgi keel, puhk, löök ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja ja Ladinameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel
- (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 1. elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
 2. ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;
 3. rondo, variatsioon;
 4. pop ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika;
- kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

Õpisisu ja -tegevused

- ühe ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- kahe või kolmehäälselt laulmine kooris;
- relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos muusitseerides;
- isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

9. klassis on tähelepanu keskmis iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning õpilaste muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe kui ka mitmehäälselt, kooris kahe või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse muusitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga akordmänguvõtteid. Kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop ja rokkmuusika vastu, tuleks leida koolis ansambli mängu harrastamise võimalusi. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna. Muusikat kuulates tähtsustub kuulatud muusika põhjal oma arvamuse kujundamine ning selle argumenteeritud põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Nii muusikatunnis kui ka klassi ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm) toetatakse õpilaste isikupärast esinemisostkust. Et omandada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

KUNST

Kunsti õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- oskab loomingulises tegevuses, loovtöö, uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ja kriitilise mõtlemise ning probleemi lahendamise oskusi;
- tunnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstitöid, rakendades õpitud teadmisi ja oskusi;
- eksperimenteerib mõtete, mõistete, vahendite, materjalide ning tehnikatega;
- töötab iseseisvalt ja teeb koostööd kaaslastega;
- rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kunsti rolli ühiskonnas;
- väljendab oma arvamusi ja teadmisi suuliselt ning kirjalikult, kasutades (kunsti)oskussõnavara;
- tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
- mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- omab ülevaadet kunsti-, disaini- ja arhitektuurivaldkonnaga seotud ametitest ja elukutsetest.

Kunsti õppeaine kirjeldus

Põhikooli kunstiõpetuses omandatakse visuaalse hariduse algtõed ning arendatakse mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi ning kunstioskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises maailmas. Kunst võimaldab põhikooliõpilastel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Kunstiõpetuses kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- uurimine ja oma ideede arendamine,
- väljendusvahendite loov rakendamine,
- teadmised visuaalkultuurist,
- mõtestamine ja refleksioon.

Osaoskuste kujundamine ja arendamine on omavahel põimunud nii õpilaste loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemise kui ka uute teadmiste omandamise, kinnistamise ning praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujundamine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti seostest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest.

Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega.

Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemina kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele panevad aluse õppekäigud muuseumidesse, galeriidesse ja näitustele. Näidete valikul kunstiajalooost lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste

vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ning visuaalsest kultuurist lähiümbruses ja Eestis.

Õppetegevused

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile;
- kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseumid, näitused, arvutiklass, virtuaalkeskond jne;
- rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid materjale ning töövahendeid;
- seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

I kooliastmes on oluline mänguline, eksperimenteeriv ja uuriv käsitlus, mis toetab laste spontaanset eneseväljendust ning julgustab märkama ja vaatlema erinevaid nähtusi. Loovtööde ainekust ammutatakse nii oma elust, lähiümbrusest kui ka kunstiloost. Teadmised ja tehnilised oskused omandatakse loova tegevuse käigus. Kunstiteostest rääkimine toetab oma seisukoha, tolerantsuse ning väärtushinnangute kujunemist.

Koostöö- ja arutlusoskuste arendamiseks kasutatakse lisaks individuaalsetele töödele rühmatöid.

II ja III kooliastmes tutvutakse teadlikumalt kunsti aluste ja kunstilooga ning luuakse sildu kunstiajaloo ja tänapäeva vahel. Pööratakse rohkem tähelepanu ümbritseva maailma edasiandmisele loomingulistes kunstitöodes. Õpilasi juhatakse ise valikuid tegema (tehnika, teemade valik jne) ning otsima pildimaterjali, et kasutada seda abivahendi või lähtekohana. Kunstiteoste ja visuaalse kultuuri näidete analüüsimine toetab kriitilise mõtlemise ja ainealase keeleoskuse arenemist.

Kunst kui õppeaine on oma olemuselt mittelineaarne, õppesisu punkte käsitletakse õppes omavahel tihedalt põimunult. Nende võimalike kombinatsioonide lõputu arv eeldab õpetaja loovust ja teadlikkust valikute tegemisel.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.

Kunst

I kooliaste

Kooliastme õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri ja õppekeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).

Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.

Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitus keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.

Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.

Õppetegevus

Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.

Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.

Muuseumide ja kunstinäituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.

Lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine.

Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.

Oma tööde esitlemine, selgitamine; kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.

Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

Kunst

I klass

Õpitulemused

Õpilane oskab:

- esitab oma ideede erinevaid lahendusi;
- rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned;
- kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loomingliseks eneseväljenduseks;
- oskab valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest;
- peab silmas pildi kompositsioonireegleid;
- oskab luua kollaaže ja voltida paberit;
- oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
- väärtustab enda töödest erinevaid lahendusi;
- märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

Õppesisu

Kujutamise- ja vormiõpetus

Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.

Inimese kujutamine: portree eestvaates.

Eluslooduse (loomad, linnud, putukad), eluta looduse (kivid, vesi), tehisevormide (ehitised, sõidukid) kujutamine joone abil.

Tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega (voolimisel ja meisterdamisel).

Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.

Värvi-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetus

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm).

Kuuevärviring: põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme värvid.

Meeleolu kujutamine värvidega.

Pea- ja kõrvalelemendid, taust. Rütm ja rühmitamine.

Disain ja kirjaõpetus

Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitised keskkonnas. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed.

Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine.

Ideede esitamise kavandid ja mudelid.

Meisterdamine lähtudes materjalist, otstarbest, tehnoloogiast, iluõidest (mänguasjad, nukuteatri elemendid, ruumikaunistused, maketid).

Rütmiharjutused kirjaelementide ja tähtedega (joonistatult).

Vestlused kunstist

Kunst ümbritsevas keskkonnas.

Oma kodulinna, kodu kujundus.

Raamatukujundus

Kaaslaste tööde analüüs. Tolerantne suhtumine kaaslaste töödesse.

Tehnikad ja materjalid

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne). Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.

Skulptuur. Voolimine pehmest materjalist.

Meisterdamine loodus-ja tehismaterjalist.

Voltimine (karbid ja loomad)

Maal. Maalimine spontaanselt. Maalilise pinna saamine pastellidega. Töötamine värvi-ja viltpliatsitega.

Kollaaž.

Graafika. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks.

Kunst II klass

Õpitulemused

Õpilane oskab:

- rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid;
- kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;
- kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loomingliseks eneseväljenduseks;
- kujutada liikuvaid figuure;
- valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest;
- silmas pidada pildi kompositsioonireegleid;
- luua kollaaže ja voltida paberit;
- kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
- väärtustab enda tööd erinevaid lahendusi;
- märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

Õppesisu

Kujutamise- ja vormiõpetus

Inimese kujutamine: portree, täisfiguur eestvaates.

Eluslooduse (loomad, linnud, putukad- nendele iseloomulikus asendis), eluta looduse (kivid, vesi), tehisevormide (ehitised, sõidukid) kujutamine joone ja siluetti abil.

Tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega (voolimisel ja meisterdamisel).

Värvi-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetus

Kuuevärviring: põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme värvid. Külmad ja soojad toonid.

Meeleolu kujutamine värvidega.

Pildi pinna organiseerimine. Pea- ja kõrvalelemendid, taust. Rütm ja rühmitamine, osaline kattumine.

Disain ja kirjaõpetus

Meisterdamine lähtudes materjalist, otstarbest, tehnoloogiast, iluõpetusest (mänguasjad, nukuteatri elemendid, liiklusvahendeid meenutavad mänguasjad, ruumikaunistused, maketid)

Rütmiharjutused kirjaelementide ja tähtedega (joonistatult, rebitult, volditult)

Vestlused kunstist

Kunst ümbritsevas keskkonnas. Oma kodulinna, kodu, aia kujundus.

Raamatukujundus

Kaaslaste tööde analüüs. Tolerantne suhtumine kaaslaste töödesse.

Tehnikad ja materjalid

Skulptuur. Voolimine savist vms pehmest materjalist.

Erinevate tektuuride loomine.

Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat).

Voltimine (karbid ja loomad).

Maal. Maalimine spontaanselt. Maalilise pinna saamine pastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega.

Kollaaž.

Graafika. Hariliku ja värvipliiatsi kasutamine. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks.

Kunst

III klass

Õpitulemused

Õpilane oskab:

- kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks;
- kujutada liikuvaid figuure;
- valmistada mahulisi figuure ning mänguasju voolimis- ja muudest materjalidest;
- silmas pidada pildi kompositsioonireegleid;
- luua kollaaže ja voltida paberit;
- kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
- väärtustada enda töödest erinevaid lahendusi;
- märgata kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas
- oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
- uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle;
- tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid..

Õppesisu

Kujutamise- ja vormiõpetus

Inimese kujutamine: portree, täisfiguur eest ja külgsuunas.

Eluslooduse (loomad, linnud, putukad- nende iseloomulikus asendis), eluta looduse (kivid, vesi), tehisevormide (ehitised, sõidukid) kujutamine joone ja siluetti abil.

Tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega (voolimisel ja meisterdamisel, joonistamisel ja maalimisel).

Värv-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetus

Kuuevärviring: põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme värvid. Helestamine ja tumestamine. Külmad ja soojad toonid.

Meeleolu kujutamine värvidega.

Pildi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted). Pea- ja kõrvalelemendid, taust. Pildi üksikosade tasakaal. Rütm ja rühmitamine, osaline kattumine. Ribaornament.

Suuruse vähenemine kauguses. Kattumine.

Disain ja kirjaõpetus

Meisterdamine lähtudes materjalist, otstarbest, tehnoloogiast, iluõpetusest (mänguasjad, nukuteatri elemendid, liiklusvahendeid meenutavad mänguasjad, ruumikaunistused, maketid). Rütmiharjutused kirjaelementide ja tähtedega (joonistatult, rebitult, maalitult, volditult).

Vestlused kunstist

Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas. Oma kodulinna, kodu, aia kujundus.

Raamatukujundus. Teatrikujundus.

Multifilmid.

Kaaslaste tööde analüüs. Tolerantne suhtumine kaaslaste töödesse.

Tehnikad ja materjalid

Skulptuur. Voolimine savist vms. pehmest materjalist.

Erinevate tekstuuride loomine.

Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat).

Voltimine (karbid ja loomad).

Maal. Maalimine spontaanselt. Maalilise pinna saamine pastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega.

Kollaaž.

Graafika. Hariliku ja värvipliiatsi kasutamine. Paljundusgraafika. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks.

Kunst

II kooliaste

Õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve, hindab enda ja teiste isikupära;
- eksperimenteerib mõtete, vahendite, materjalide ja kunstitehnikatega;
- tegutseb loovates ja uurimuslikes rühmatöodes ühise tulemuse nimel;
- rakendab oma loomingulisi võimeid ja oskusi ka väljaspool kunstitundi;
- on avatud erinevate kunsti- ja kultuuriilmingute suhtes;
- tunneb huvi kunstiloomingu ja paikkondliku kultuuri vastu;
- mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- näeb loodust ja keskkonda säästva tarbimise võimalusi.

Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus II kooliastmes

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
- arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;
- väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;
- visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
- võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid,
- kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;
- arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas,
- analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;
- tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Õppesisu

Kavandamine kui ideede arendamise protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. Figuuri ja portree proportsioonid. Kujutamiseõpetus. Värvusõpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.

Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.

Kunstiteoste analüüs. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).

Õppetegevus

Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel. Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine. Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine. Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja nende loov kasutamine. Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine. Filmide, arvutimängude, koomiksiste ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.

Õppekäigud muuseumidesse, kunstiüritustele, nüüdiskunsti näitustele.

Kunst

IV klass

Õpitulemused

Õpilane:

- teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
- arendab oma vaatlusoskust ja kompimismeelt;
- arendab kujundilist ja ruumilist mõtlemist;
- õpib tundma ja kasutama kunstikeelt;
- oskab käsitseda erinevaid töömaterjale ja vahendeid;
- teab ja oskab eristada sooje ja külmi toone, nende kontraste;
- oskab edastada meeleolu kujutava tegevuse abil;
- oskab arutleda oma ja teiste tööde ning erinevate ajastute kunstiteoste üle;
- oskab kujundada lihtsamaid tarbevorme
- oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
- tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Õppesisu

Kujutamise- ja vormiõpetus

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ja peamise esiletoomine kujutamisel. Ruumilise kompositsiooni või maketi loomine.

Värvi-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetus

Põhi- ja sekundaarvärvid. Värvitooni helestamine ja tumestamine.

Vestlused kunstist

Eesti kunst, kunstiobjektid ja kunstnikud.

Pildiline jutustus.

Joonistus, maal, illustratsioon. Teose mõte, sõnum. Arutelu kunstiteose üle, kirjeldamine, analüüsimine, oma arusaama väljendamine.

Ainealase info otsingu võimalused.

Tehnikad ja materjalid

Maalimis- ja joonistamistehnikad

Guašimaali vahendid ja töövõtted. Kriidi- ja pliiatsijoonistus. Segatehnikad ja kollaaž.

Kunst

V klass

Õpitulemused

Õpilane:

- teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
- õpilane tunneb rõõmu mängulisest ja loovast tegutsemisest, leiab oma mõtetele sobivaid visuaalseid väljendusi;
- oskab kasutada erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid;
- teab põhivärve, oskab segada sekundaarvärve, oskab tähele panna värvide koosmõju;
- leiab kujutatava iseloomulikud jooned, oskab valida sobivat kujutamiskiisi olulisema esiletoomiseks;
- teab kodukoha olulisemaid kunsti ja kultuuriobjekte, samuti kunstimuuseumide ja -näituste asukohti;
- oskab arutleda kunstiteose üle, kasutades õpitud ainemõisteid.
- oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
- tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Õppesisu

Kujutamise- ja vormiõpetus

Inimese kujutamine. Inimese keha ja näo proportsioonid.

Värvi-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetus

Värviõpetus akromaatilised ja kromaatilised värvused, värviring, soe ja külm värvitoon, spekter, vari maas ja seinal (esemel).

Pildi esi-, kesk- ja tagaplaan.

Kolmemõõtmelisus. Esemete kujutamine ruumiliselt. Ruumi kujutamine perspektiivis ühe tuumpunktiga.

Modelleerimine plastiliinist või savist, penoplasti kasutamine.

Disain ja kirjaõpetus

Disaini mõiste, trükised ja disain igapäevaelus meie ümber, disain eri elukutse, dekoratiivne kujundamine. Piiramata pinna kujundus.

Tehnikad ja materjalid

Guašimaal, värvipliiatsi-, kriidi-, pastelljoonistus, graafiline kujundamine. Piiramata pinna kujundamine. Modelleerimine savist või plastiliinist.

Vestlused kunstist

Eesti kunst, kunstiobjektid, kunstnikud. Kunstiteoste võrdlus. Arutlus kunstist ja kunstiteostest. Ainealase info allikad.

Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).

Arhitektuur

Sakraalne ja profaanne arhitektuur. Arhitekti elukutse.

Kunst

VI klass

Õpitulemused

Õpilane:

- teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
- kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- mõistab kavandamisprotsessi tähtsust ideede arendamisel;
- oskab kasutada ruumilisse edastamise võtteid, kujutada ruumi perspektiivis ühe koondpunktiga;
- oskab eristada ja võrrelda vanema ja nüüdiskunsti teoseid;
- teab ja oskab nimetada mõningaid Eesti kujutavaid kunstnikke;
- märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ümbritsevas keskkonnas
- oskab arutleda kunstiteose üle, kasutades õpitud ainemõisteid.
- oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
- tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Õppesisu

Kujutamise- ja vormiõpetus

Erinevate objektide kujutamine vaatluse järgi – naturist joonistamine.

Värvi-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetus

Looduslikud ja sünteetilised värvained, „ökovärvid” sisekujunduses.

Ruumi kujutamine ühe koondpunktiga. Maastik perspektiivis.

Disain ja kirjaõpetus

Ornamentika põhialused. Ribaornament. Rütm ja kordus. Ornament Eesti rahvakunstis.

Vestlused kunstist

Pildiline jutustus. Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid. Konkreetne ja abstraktne mõiste kunstis. Eesti kunst, kunstiobjektid ja kunstnikud. Eesti kunstnike teoste võrdlus. Arutlused kunstiteoste üle. Ainealaste infoallikate kasutamine.

Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).

Tehnikad ja materjalid

Maalikunst. Väljendusvahendid, tehnikad. Maalikunsti žanrid. Koloriit.

Graafika.

Joonistustehnikad, trükigraafika tehnikad.

Skulptuur. Väljendusvahendid. Raidkunst ja ümarplastika.

Kavandi loomine enne põhitöö tegemist, mõne estampgraafika tehnika kasutamine vastavalt võimalustele, loovtööd maalil ja joonistamises erinevatel teemadel. Ornamendi kujundamine, eseme dekoreerimine ornamendiga

Kunstiajalugu

Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas.

KUNST VII KLASS

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

- oskab nimetada Eesti ja maailma kunsti ja kultuuriobjekte ning kunstnikke;
- analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui ka klassiruumis;
- visandab, kavandab loovülesandeid lahendades, otsib erinevaid lahendusvariante;
- rakendab kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;
- esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid;
- leiab traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi;
- analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte;
- hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast.

Õppesisu ja tegevused

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).

Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.

Õppetegevused:

- Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.
- Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.
- Töö teostamine ja esitlemine.
- Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.
- Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine.
- Infootsing erinevatest teabeallikatest. Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.
- Mitmesuguste looduslike ja tehiseobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest.

KUNST

VIII KLASS

Õpitulemused

8. klassi lõpetaja:

- teab Eesti ja maailma kunsti ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas;
- analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui ka klassiruumis;
- visandab, kavandab loovülesandeid lahendades, otsib erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;
- rakendab loomisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;
- esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;
- leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi;
- analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, eetilise seisukohast;
- arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalise seisukohast.

Õppesisu

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst.

Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad.

Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne.

Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).

Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused.

Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.

Õppetegevus:

Uurimuslikud ja loovad rühma ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel.

Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.

Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine. Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja katsetamine. Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.

Filmide, arvutimängude, koomiksite ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.

Muuseumide, kunstiürituste, nüüdiskunsti näituste külastamine.

KUNST

IX klass

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- teab Eesti ja maailma kunsti ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
- analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui ka klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia teemade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust;
- visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;
- rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;
- esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;
- leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loominguga väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;
- analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus;
- arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast.

Õppesisu ja tegevused

Õppesisu:

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst.

Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad.

Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne. Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika). Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused.

Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted. Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.

Õppetegevus:

Uurimuslikud ja loovad rühma ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel.

Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamisreeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.

Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine. Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja katsetamine. Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.

Filmide, arvutimängude, koomiksitate ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine. Muuseumide, kunstiürituste, nüüdiskunsti näituste külastamine.